

Praktijkprikkel Contra-indicatie bariatrische chirurgie

Bariatrische chirurgie heeft invloed op de farmacodynamiek en -kinetiek van geneesmiddelen. Bovendien moeten patiënten na een bariatrische operatie levenslang vitamines en mineralen slikken en zijn sommige middelen gecontra-indiceerd. De farmacotherapie na bariatrische chirurgie is complex en vraagt goede begeleiding van zorgverleners. In deze casus ging het mis.

Melding

Een patiënt, die al een paar jaar rivaroxaban gebruikt, wordt vanwege een herseninfarct opgenomen in het ziekenhuis. Een revalidatietraject volgt. Bij ontslag uit het revalidatiecentrum ziet de poliklinische apotheker op het medicatieoverzicht staan dat de patiënt een protonpompremmer gebruikt vanwege bariatrische chirurgie. Dit is in het verleden niet opgemerkt door o.a. de ziekenhuisapotheker, de openbaar apotheker, de cardioloog, de huisarts, de neuroloog en de revalidatiearts. Volgens de adviezen in de geraadpleegde G-Standaard had rivaroxaban na bariatrische chirurgie moeten worden omgezet naar een vitamine K-antagonist. Dit had het herseninfarct mogelijk kunnen voorkomen.

Analyse

Sinds 2015 kan de contra-indicatie 'bariatrische chirurgie' worden vastgelegd in het apotheekinformatiesysteem (AIS) en het elektronisch voorschijfsysteem (EVS) en zijn er medicatiebewakingsadviezen beschikbaar. Het ziekenhuis of de kliniek waar patiënten een bariatrische ingreep ondergaan, moet de huisartsenpraktijk en de openbare apotheek informeren over deze levenslange contra-indicatie. De huisarts en de openbaar apotheker moeten de contra-indicatie 'morbide obesitas' verwijderen als deze geregistreerd staat en de patiënt niet meer morbide obese is. Uit de bovenstaande melding blijkt dat de contra-indicatie 'bariatrische chirurgie' niet op een goede wijze is overgedragen naar andere zorgverleners. Hierdoor heeft een groot aantal betrokken zorgverleners deze gemist.

Aanbevelingen

Voor alle betrokken zorgverleners

- Vergroot de bewustwording bij patiënten om de bariatrische ingreep zelf te melden bij zorgverleners. Voor apothekers: gebruik daarvoor bijvoorbeeld het [publieksmateriaal bariatrische chirurgie](#) van de KNMP.

Voor bariatrische chirurgen

- Pas indien nodig de medicatie van patiënten die een bariatrische ingreep hebben gehad aan.
- Informeer de huisarts en de openbaar apotheker over de contra-indicatie 'bariatrische chirurgie' en de eventuele wijzigingen in de medicatie. Doe dit bijvoorbeeld via een ontslagbericht, ontslagrecept of Basisset Medicatiegegevens (voorheen Actueel Medicatie Overzicht).

Voor ziekenhuisapothekers en poliklinische apothekers

- Zorg ervoor dat tijdens de medicatieverificatie bij opname in kaart wordt gebracht of een patiënt een maagverkleining heeft gehad.
- Voer 'bariatrische chirurgie' als contra-indicatie in het ziekenhuisinformatiesysteem en het AIS van de poliklinische apotheek in.

Voor zorgmedewerkers die medicatieverificatie uitvoeren bij opname in ziekenhuis of kliniek

- Vraag bij opname tijdens medicatieverificatie of een patiënt een maagverkleining heeft gehad.
- Voer 'bariatrische chirurgie' als contra-indicatie in het ziekenhuisinformatiesysteem en het AIS van de poliklinische apotheek in.

Voor openbaar apothekers

- Voeg aan uw inschrijvingsformulier voor nieuwe patiënten de vraag 'Heeft u een maagverkleining gehad?' toe.
- Voer 'bariatrische chirurgie' als contra-indicatie in uw AIS in.
- Werk samen met de huisarts om patiënten - die bariatrische chirurgie hebben ondergaan - in beeld te krijgen. Maak daar werkafspraken over.
- Voer een medicatiereview uit bij patiënten die recent een bariatrische ingreep hebben ondergaan.
- Organiseer een FTO over obesitas en bariatrische chirurgie. U kunt hiervoor gebruikmaken van de [FTO-module Obesitas en bariatrische chirurgie](#) van het IVM.

Voor huisartsen

- Voeg aan uw inschrijvingsformulier voor nieuwe patiënten de vraag 'Heeft u een maagverkleining gehad?' toe.
- Voer 'bariatrische chirurgie' als contra-indicatie in uw HIS in.
- Werk samen met de apotheker om patiënten - die bariatrische chirurgie hebben ondergaan - in beeld te krijgen. Maak daar werkafspraken over.
- Organiseer een FTO over obesitas en bariatrische chirurgie. U kunt hiervoor gebruikmaken van de [FTO-module Obesitas en bariatrische chirurgie](#) van het IVM.